Խ.Զ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 340 — 14 / 26 ՅՈՒՆՎԱՐ 1898 — 4 ՌԱՄԱԶԱՆ 1315 — ՇՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

غزتهسی ادارهخانهسنه (ماسیس) دده ـــــــ

Եամակ կամ որ եւ իցէ զրուելիան պէտք է ուղղել Յո. Խմբագրութիւն

ՄԱՍԻՍ ՕՐԱԳՐՈՅ

Կ. ՊՈԼԻՍ ՂԱԼԱԹԻԱ, Ներատունեկան խան

Direction du Journal "MASSIS,,
Galata, CONSTANTINOPLE

Les annonces sont reçues aux Bureaux du journal

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ԳԻՆ ԱՌԱՋԻՆ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ Ներսեսեան Թարգման	Տարեկան	դրկն. արձ.	75
» »	Վեցամսեայ	» »	40
Դպրատներու	Տարեկան	» »	100
» »	Վեցամսեայ	» »	50
» »	Երեքամսեայ	» »	25
Գտոր երկրի	Տարեկան	Ֆրանք	25
Ռուսիոյ »	»	Ռուբլի	10

Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կընդունի. 115
զրուշի փուլը 100 զրուշի հաշուով:

10 ՓԱՐԱ — ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՄԵՐ ԹԵՐԹՕՆԸ

Երկուշաբթի մեր թերթօնը վերջացած ըլլալով, այսօրուընէ սկսեալ կը հրատարակենք հնգեկ հեղինակ ՆԱԹԷԶԱ ՍԱՍՕՐԻԷՆ վիպակ մը՝

ՔԱԿԱԿԻՐԸ

որ քանի մը օր միայն պիտի տեւէ, թերլժօնը թարգմանողն է Պ. ԱՐԱՄ ԱՆՏՍՆԵԱՆ։ Ասոնք՝ որ «Մ.ԱՄԻ ՏԱՐԱԳՐԻՄԸ»ին յիշատակը պահած ունին իրենց մէջ, հաճութեամբ պիտի ուզեն կարդալ 4000 տարի առաջ վրիժած գրպանութեան մը այս նախշուն ծաղիկը։

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՀԱՍՈՑԹՍԵՐԸ

Միաչ է Կ. Պոլսոյ Թաղային դպրոցներուն մատակարարութեան կերպը, սխալ է, ինչ որ ալ ըսուի։ Թաղականները դպրոցը չեն նայիր, չեն նայիր. ամսական 1000—1500 ղրշ. ամենաչնչին դուռար մը տալով կը կարծեն թէ դպրոցին համար մեծ բան մ'ըրած կըլլան. բայց որչափ ատեն որ շարունակէ այս անտարբեր և կամաւ խուր վիճակը, մեր թաղային դպրոցներէն բան մը ապասէք. ինչ է ան, ամեն տարի իրար անցնիլ մը կայ. էֆէնտիմ, մեր դպրոցներէն տարդ չելիներ կոր, արդիւք չկայ, բան չկայ, ինչ կը հասկնանք դպրոց ունենալէս։ Բայց այս ոգերգալառն արտունչը արտասանէլ առաջ թաղական ազաները պէտք է խորհին թէ ինչ տուած են դպրոցին համար, առառաւելն 150—180 ոսկի սիլին հաշուով. թո՛ղ որ այս հաւելն աւելի մեծ ինչնելու է, բայց ենթադրենք պահ մը թէ ա՛յս է ճշդը։ Այս 150 ոսկին ինչ կրնայ արտադրել։ Հաշիւ դիտցող թաղականները այս դուռարէն իրրեւ բարեգործական կամ դպրոցական արդիւնք ա՛յնչափ բան միայն պահանջելու են, ինչ նուիրական արդիւնք որ օրէնքով պիտի բերէ այդ դուռարը, եթէ դնես դրամատունի մը մէջ հարկաւ շատ սեռ բան մը չէ. ապէ՛ն, նոյն չափով արդիւնք նաեւ դպրոցներէն, և աւելորդ է երկար բարակ անէծքներ և հայհոյներ կարդալ վարժապետներուն և աշակերտներուն դէմ։ Պիտի ըսէք թէ հապա՝ թոշակները. պատասխան եմ պատասխանելու թէ ինչ թոշակ. թաղային դպրոցները յանախող աշակերտները կերդով մը պարտաւոր չեն թոշակ վճարելու քանի որ թաղին հին բարեպաշտութեամբ եւ ամենօրեայ նուիրատուութեամբ հասութաւորուած եկեղեցին կայ, որ թաղին կեդրոնը կը մարմնացնէ հին ու նոր ծնողներուն մարդասիրական եւ դպրոցասէր զգացումները։ Գաւառներուն մէջ գրեթէ թոշակ չկայ. եկեղեցիներ բոլոր հասոյթները դէպ ի դպրոցը կը վարեն. եկեղեցիին մոմագինը և ամեն օր եկեղեցի մատուցանելներուն ձգած տասը քսան փ-բան միայն կը բաւեն եկեղեցիին ծախքին համար և եկեղեցին մէկ երկու ժամկոչի, վառուած մոմին ծախքէն զատ ուրիշ բանի մը պէտք չունի. այո՛, մեր պարզ եկեղեցին. պարզ զարդեր, պարզ կերպասէ ճաշակաւոր շուրջառներ կը բաւեն մեր պարզ եկեղեցիին համար։ Ուրեմն եկեղեցական կալուածները և անոնց ամսական հասոյթները ո՞ր ծակը կը մտնեն եւ դուրս չեն երներ։ Թաղերկան, ուր բարեպաշտները կատակներ ըրած են, անշարժ կալուած կամ հնչուն դրամ, մի միայն դպրոցին պայծառութեանը համար. յետոյ թաղականները նոր ծախքեր, գորվի, խանդանոցի, թիկնաթոռի, «դրի» անպէտ ծախքեր աւելցնելով- արուեստական ճոռութիւն մը ցոյց տուած են եկեղեցիին կուշտը գանուած դպրոցին անշուք և ստորին վիճակին հանդէպ։ Եսի պարզապէս անխղճութիւն է, ոչ ուրիշ բան։ Թաղերը ալ կան, որ թէեւ բաւականաչափ կալուածական հասոյթ չունին, բայց բնակիչներուն վճռակը կը ներէ որ հաւաքական հանգանակութեամբ մը հասոյթ աւելցնեն, եկեղեցին մտած դրամին մէկ մասով կալուած մը գնեն դպրոցին առաջացուցին համար, բայց չեն ըներ, սա՛ միակ և տիրող պատճառով թէ դպրոցի համար տակաւին թուանդ չեն երներ մեր ջղը ը։ Իրա՛, ազէկ է օր մեր ծնողք իրենց զաւակներուն կրթութեան համար բան մը վճարեն, բայց ծանր կուգայ իրենց, եւ ինչ որ դպրոցի անունով չեն տար, եկեղեցիին պնակին մէջ կը դնեն, եւ ինչ որ կրթութեան եւ զարգացումի համար կը խնայեն, յանախ քահանաներուն չեն խնայեր, հետեւաբար դպրոցները կառավարելու և անոնց տարկ եղած դրամը հայթայթելու համար թաղականները՝ որ Ժողովրդին ծոցէն դուրս կելնեն՝ պարտաւոր են ամեն մէջոց խորհիլ եւ դպրոցին պիւտճէն գէրցնել։ Ճղճիմ հաշիւներ, ոչնչ ատնուտէրի մը ատորնացուցիչ կարգադրութիւնները կը տեսնեն ամսէ ամիս դրամ դպրոցին բան մը կապելու համար։ Կատարեալ սակարկութիւն մը եւ գէշ մրցքով կատարուած սակարկութեան մը ծիծաղելի սիջագէղերը տեղի կունենան հոգաբաձութեան և թաղականութեան միջեւ դպրոցական նոր չըրջանի մը սկզբնաւորութեան առթիւ։ Ուստմն. Խորհուրդը Այցելու Տեսուչներ նշանակելէ առաջ՝ պարտաւոր չէ՞ դպրոցներու պիւտճէն նկատի առնել և կեդր. Վարչութեան անօրէնութիւններ ընել ամ գժուարահաճ թաղականները սարսռելու համար որ ազգին դրամը դպրոցին ծախսելու մասին այնքան ժլատ չըլլան թաղեցիները անուշադիր կերպով դպրոցին կը վճարեն կը տակելով կամ օրը օրին տալով եկեղեցիին, և պատճառս ա՛յս է որ թաղաթեր դպրոցի համար թոշակ վճարելու տեսակ մը խուլ հակառակութիւն կայ մարդերուն սէջ։ Պէտք է վճարես ծնողը, բայց անոնց վճարածով մեծ բան մը չըլլար, եկ ղ ցի շատ տալու է, եւ կրնայ տալ։ Դէմ մը սահմանադրեցէք պետքերը և օրէնքերը։ Քիչ մը աւելի բան տալու համար դպրոցին, ուր կը գտնուի մեր կրթական կենսական դարցը։

ՍԱՄԻՄՆԱԼՈՒԹՄԱՆ ԽՆԴԻՐԸ ԼՈՒՆԴՈՒՆ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ԿԸՆԴՈՒՆԻ ԿՐՈՆԱՄՈՒՄՈՒԹԻՒՆԸ

Գ. ամուսիններու բաժանման խնդիրը երկար ատեն է վեր կը զբաղեցնէր Էջադիրնատարի (Ռուսիա) հայ հոգեւորական վարչութիւնները և ամուսինները կը պահէր անորոշ մի դրութեան մէջ։ Հայրապետարանը ամուսիններու միջոց անհաւատարմութենէն։ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ Նախընթաց 1897 Նոյեմ. ամսոյն կը լրանէ նոցա պատգամ և Երեւոյթ կոգեզրոն է՝ իրաւունք ԿՈՒՏՍՑ, ՎԵՐՍՏԻՆ ԱՄՈՒՍՆԱՆԱԼՈՒ։

Ուրեմն, հայ եկեղեցին ոչ միայն լուծումը, հապա էրդնամանոնոլնեն ալ կընդունի թէ կըսէք ասոր, յօդուածագիր եկեղեցականը,—Ձեր եկեղեցոյ պետին այս որոշման Պատրիարքական, և hiérarchie կուսակից, չեմ տարակուսիր որ չյարդեցէք ձեր բարձրագունին վճիռը, որոյ Աստուծէն ստացած է ձեր ատենանը և որ անշուշտ լաւատեղեակ է հայ եկեղեցոյ օրէնքաց։ — Ահա՛ խնդիրը լուծուած կերջանայ, գործով, բաղդերին մէջ, օրինակով, իրաւունքեամբ։ Ահա՛ նախդ մը, որուն կրնաք կոչում բնել ի հարիւր,—հարկ անհանգ, բայց որ կայ։ Ձեր կարդ սարանութիւնն չյայտնել տեսնելով եկեղեցոյ պետին, մեր Հ յրապետին մարդասէր ու հանրօգուտ այս որոշումը տրուած՝ միշ անդին իր պաշտօնեաները մեռեալ տասին ոգւոյն կապուած տակաւին, գատարկ ու անպտուղ վէճերու մէջ կորսնեն զանհացամ ու փայլ։ Գէթ եթէ այդքան բարձրէն տրուած օրինակին գնոնային հետեւիր։ ՍԻՍԱԿ

ՈՒՂԵՒՈՐԻ ՆՕԹԵՐ

Է.

Ղարա Մաղարա կոչուած հայ գիւղէն սկսեալ, կը սազապատեմի Տէրիկ Թաշի դարմերը, որ ամբողջ ժամու մը ճամբայ, մեր հոգին կը քաշէ մինչեւ հասնուն ժայռին տարտաղ։ Տէրիկ-Թաշը կը ձեւացնեն բարձրարերձ ժայռեր, դարաւոր պատկառելի հնութեամբ կանգնած այդ ամայութեան մէջ. հետաքրքիր իրենցմէ կը թափթփին բեկորներ, այդպէսով որ մը իսկապէս անհնարանալու համար։ Ձիւնէն ու անձրեւէն ժանգոտած այդ ժայռերու խոշոր ծերպերուն մէջէն անցուդարձ կընեն բազէներ, իրենց լայն թեւերը պարզած գալով դէպի կատարները։ Հոս կանգ տնէք եւ լեռանց կիրճէն դիտեցէք վարը, աջակողմէ, անծայր լանաշղթայ մը գուեղգոյն խաւերով, ու մանրագոյն կատարով, ուր ձիւնը ներքեւի գագաթներ հիւսած է ցան ու ցիր։ Հեռուն լեռներէն ալ տարերն հաւասարած են դաշտերուն, հաղիւ նոյնինքն վրայ նշմարելի ընելով սար սար կատարներ։

Փոքր մը դադար կառնուն Տէրիկ Թաշ թրքաբնակ գիւղը, ու ժամը 7ին ճամբայ կելնենք։ Զորդ ժամ վերջ կը հասնինք Ղանդալ, որ 140—150 տուներէ կը բաղկանայ թուրքերէնով բնակեցութեամբ։ Այս օր Ղանդալի տարուստ անցնելէն, անոնն մը միայն ունին տեղացիք, որոնք՝ մարդկային բնդանուր ազգութեամբ մը՝ անցեալով զարգացում հորիզորուած են, արդի շքաւոր ու ախոր կացութեան մէջ։

Այցեր ցնեք իրենց Ս. Աստուածածին եկեղեցին անշուք և անքահանայ։ Եկեղեցի՝ օրհնանաց տեղիքն չունի, բայց դիտելի է թէ 50—55 տարի էն անդին չանցնիր հիմնարկութիւնը։ Եկեղեցոյ դրան աջակողմն պատին մէջ հիւսուած կան երկու տապանաքարեր, որոց մէջն ունի 1863 և միւսն 1873 թուականները, եւ որոց մէջ կը կարդանք Ս. Յակոբ մը, որ բան իմ կարծեաց, պէտք է Ղանդալի հին եկեղեցոյն անունն ըլլայ։

Ղանդալ կօթեւանինք Զիրօեան Կիրակոսի օտան։

Ե.ը գիւղ կը մտնենք, մեր ուշը գրաւած էր կանխաւ Ղանդալի Աւետարանը։ Յայտնեցանք տեսնել զայն։ Երկմտագիր փառատանց Աւետարան մը, 14 մատնաչափ երկարութեամբ և 9 մատ լայնութեամբ։ Գրուած է Սամուէլ քահանայի ձեռքը, ի Թուականին Հայոց ՆԴ (1041) Պետրոս Կաթողիկոսի հայրապետութեան օրով, — Զեռագրին սկիզբը կան՝ տասն էջի վրայ՝ զոյգ խորաններ. տասներկու էջի վրայ զուանաւոր պատկերներ, որոնք ճաշակաւոր եղանակաւ մը կը ներկայացնեն Յիսուսի ամբողջ կենսագրութիւնը։ Մագաղաթը տոկուն, գիրը կանոնաւոր, միայն թէ ուրեք ուրեք աւրուած եւ սրբուած է զանազան գժբախտութենէն ելեւէն։ Այս հրաշագործ Աւետարանի մասին հետաքրքիր կը գտնենք ձեռագիր կոնդակաձեւ գրութիւն մը։ Զեռագիրս անգամ մը անցայտ կըլլայ Ղանդալէն, յետոյ առնելով կը բերուի ի Սեբաստիա, Ռեմգ (1695)ին Սուլթան Մահմուտի օրով. բայց Սեբաստիոյ մէջ ժանտախտ մը կուգայ, զանազանելի սպառնալեօք, եւ վերջ պէս Սահ կ Գամբուլիկոսի օրով Ղ ալեցք զայն վերադարձ կը գնեն 200 դահեկան։

—Բաւական հանդարտ գիշեր մը կանցնենք շնորհիւ Կիրակոս էֆէնտիի հոգածութեան։

22 Հոկտ. ԴԵ.

Անատեն կանուխ մեր ասպնջականը վառարանը կը հրտրէ խանձողներով։ Իր կինն ու աղջիկը անհամարձակ անկիւնատեղիներու մէջ կը գտնեն կիսաբուռ դանէն, նոր մարդ մը տեսնելու մտնելէն, ներս կանչել կուտանք զանոնք, տեղեկութիւններ կուտանք իր ցնընտանեկան կեանքի և առտին զրաղմանց մասին։ Աղջիկը՝ կորիկ ու կարմրատ՝ չանուած է դրացի գիւղի մը տարրերջ մանչուն։ Մէկ մէկ նուէր կուտանք անոնց, ու կանցնինք այցելել յիսնապետին, ուրկէ հրաւիրուած կինք թէյ առնելու։

Ժամը երկուքին կը մեկնինք Ղանդալէն. գիւղերուան անձրեւը գժուարացուցած է մեր ճամբան։ Ձանոտ լեռնէրէն փչող կծող հովը մեզ կ'ստիպէ հրաժարիլ հետաքրքիր նայուածքներէ։ Կառքին մէջ գրեթէ բան տուած՝ կ'սրոնեղի մարդ, երբ մանաւանդ կառապանին կամքն ու հանգոյքը ալեկ կը չարչրիկ իր դանդաղ ընթացքեամբ։ Այսօր գրեթէ առաջին անգամն ըլլալով խորապէս զգաքն տաղտուկը, այս ուրուած ու քանդուած ճամբուն վրայ։

Ալ չգիտեմ թէ ինչպէս անցաւ ժամանակը, միայն սա գիտեմ որ ժամը 8ի մօտ հասանք Ջիրբարնակ «Ալաճա Խան» դիւղը, որ ճաշեցինք։ Ժամ մը վերջ ճամբայ ելանք մեզի հետ առնլով տեղացիներէն նոր պահապան մը, Խամայել, ճերեռոտ երեսով թափթփած լաթերով, կոչտ դիմագծութեամբ մէկը որ մեր ծիծաղը կ'չարժէր, երբ պահապանի գաղափարով դիտէինք զինքը։

Երեք ժամէն հասանք «Բիւրթիլին Խան»ը, որ սմայի դաստերու մէջ կառուցուած դեռնայարկ շէնք մ'է։ Արդէն բազմութիւնը լցուած էր, և ամէն օր իր տեղը բռնած։ Մեզի բաժին ինկաւ ախոռներուն մէջ մեծ անկիւն մը գետնատարած, ուր վառուած փայտեր էն մեսքը և ծխագին ծուխը բազմատարած էին տիրող մութը. ոչ մէկ կողմ էր կը թափանցէր։ Սակայնաւ ենք այդ տեղ գլխերել, առա ց հայերու ազատաշնչութեան եւ անանց և մարդերու դարշ արտաշնչութեան։ Արտաքի այդ խորշը սենեկի մը ձեւն ունէր, իր առջեւ կախուած ըլլալով լայն փայտի մը կտոր։ Էշեր, ձիեր, ջորիներ ու կովեր, ու ասոնց կարգին մրափող բազմաթիւ ճամբորդներ, արդիւնած են մեր անցուդարձը։ Շնորհակալ ենք այն հոգ կոնդանիներուն, որոնք իրենց երկոտանի արտաշնչումով կանանքէն ցրտէն փայտացած մեր մարմինները։

Կէս գիշեր է արդէն, մեր յոգնած աչքերն լայն կուտայ քունը. տեղւոյն աղաստութիւնը պլտորեց մեր գաղափարները։ Ժամերն օրերու չափ երկար կը թուէին մեզի։ Ցանկալի մութին մէջէն շարժուն ստուեր մը յառաջացաւ, գրգռեակի մը մէջ փաթթուած դէմք մը, հրապուրուած մեր միացող ափ մը կրակէն, եկաւ անոր մօտ նստելու։ Մեր հիւրը սարծուկ մէր նանրամիտ. կատարեալ գիտնականի հովերով ուռած։ Լռութիւնը կը խզուի, ու խօսակցութիւնը կը դառնայ յաւիտենականութեան, մարդոց մեղքերուն, աշխարհի կատարածին, ու երկնից արքայութեան շուրջ։ Յայտնութենական գաղափարներ, մտացածին անուրջներ մարմնացած կը տեսնէ անի հանդերձեալ աշխարհի հովանոյն տակ։ Մեր խօսակցին գաղափարներուն մէջ կը տեսնէի կրօնական բարոյականին նուաստացումը, զգայական հաճոյքին զոհուած։

Որքան անտրամաբան եղած ըլլային մեր ազգայնոներու բախտակից բնակաւորին, մեր անկոչ հիւրին գաղափարներն, տակաւին մեզ համար հաճելի ընկեր մը եղաւ նա։ Սակ անանք միայն կրնան ըմբռնել, որոնք որ երբեմն գատապարտուած են անքուն մնալ, առանց ընկերի ու խօսակցի։ Միայնութեան այս ճգնողական ճանձրոյթը հիւանդութեանց յառեգոյնը պէտք է նկատել։ ԱՆՑՈՐԴ

ՕՏԱՐ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍ ԳՐԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԸ

Պ Մէրկեօվսքիի անվիճելի գլուխն է բոլորովին սոր գրական սերունդի մը որ հնարամիտ. կը սենչայ խղել գեղեցկագիտական նպատակին ու տղայական վարդապետութեանց կապերը ու մեր Ֆրանսայի խորհրդանշանականներուն պէս կերազէ աւելի թեւադրիչ ու կրքոտ արուեստ մը որ իր տեղը տայ լայնօրէն այն յաւիտենական դաղափարին որ կը թեւածէ կեանքին վերեւ, այսու հանդերձ աւելի խորունկ աւելի մտաւորական արուեստ մը։ Կերազէ Պ. Մէրկեօվսքիի այս պատմական վէպով, որուն արժանիքը պիտի գնահատուի հետ. դեռեսէ. ռուս նորածիլ գրականութիւնը կը մտնէ միջազգային ու աշխարհաքաղաքացիական կոչուած լայն գրականութեան մէջ, որ երթալով տեղական պզտիկ գրականութեանց տալը պիտի բուէ։

* *

Ժամանակակից ռուս բարքերու վրայ գրուած բազմաթիւ վէպերուն մէջ, նոր վրպագրի մը անունը յայտնենք այն է Պ. Կուրէկվէզ։ Իր ներքին արժէքին վրայ որ ա հագրն է, կաւելնան յոյսեր զոր լաւ սկզբնաւորութիւն մը օրինաւորապէս ընդնշմարել կուտայ մեզի։

Այս գործը անվերջ ինչպէս ամէն ռուս գիրերը, մէկ ծայրէն միւս ծայրը բուռն շահեկանութեամբ մը կը կարդացուի, մեկնի թողով սկզբի ճշմարտապէս չափազանց երկարաձգութիւնները։ Այդ դրքին մէջ կը տեսնուին աւելի նուազ չափով, աւելորդ է ըսել, այն ինքնատիպ ու զօրեղ յատկութիւնները որոնք ռուս տաղանդաւոր վրպագիրներուն կուտան այնքան մասնաւոր բոյր մը, դաղեցկագրական ու ընկերական այնքան լորտակ նշանակութիւն մը որ անոգոք ու բաւատեղծական իրապաշտութիւն մըն է մրանգամայն, եզակա բաւնուրդ մը բնապաշտութեան ու քարեբդութեան, անոր հետ մէկտեղ պարզութիւն մը, ճշմարտութեան խորունկ դգացում մը, սուր կարողութիւն մը որ մարդկային հոգիին մէջ կը թափանցէ երեւան բերելու համար հանելուկները, հակասութիւնները և կիսաթի պայքարները. ուժգին արտայայտութիւնը որ ճշմարտակամ կեանքի պատրանքը կուտայ մեզի, այդ պարարիւն ու ցուրտ յուռեռեսութիւնը, մտաւորական թռիչները, ընդհանուր գաղափարներու այդ ճոխութիւնը կը կարդնն ու կը հեռացնեն ընթերցողը։

Դժուար է պատմել Պ. Կուրէկվէզի վէ-

պին նիթը։ Ռուս վէպերուն մեծ մասին նման էրիզօտներու երկար շարքի մը կը մեաւանայ ուր երկու կամ երեք գլխաւոր դերակատարներու շուրջը կը յուզուին շատ մը եկրորդական անձնաւորութիւններ, որոնց իրողութիւններն ու շարժումները մերթ ծայրայեղ առատութեամբ պատմուած են։ Բարքի նկարներ, մտահոգ ու ճշգրիտ իրապաշտութեամբ մը, մեր առջև թաւալող մէկ քանի մարդկային սրարածներու ամբողջ կեանքը, ու քիչ քիչ այդ երկար պատմութեան ամբողջութենէն ընդհանուր գաղափար մը դուրս կը ցայտէ փիլիսոփայական խորունկութեամբ։ Այդ պատմութիւններուն մէջ ուր ինչպէս ցուրտ ու նսեմ ալիքներով լայն գետի մը մէջ կը ցոլանան այնքան եղերութիւններ ու բաներ, այնքան մռայլ ու ժպտուն կէտեր, այդ հաւաքածոյին մէջ ուր աննման իրողութիւնները կը վիտան, դուրս կը ցայտէ բուռն յուռնտեսութիւն մը, այն է մարդուն կարմատեւ կեանքին, մեր բոլոր շաղփաղփուն յաւակնութիւններուն ու երազներուն ունայնութեան յուռնտեսութիւնը։ Բաղներ սիրոյ ու փառքի, ղոհղութեան, զօրութեան ու երջանկութեան։ Այնքան պայքարներէ ու դառնութիւններէ, վիշտերէ յետոյ, այնքան մարած յոյսերէ, նրուաղած երազներէ, յուզումներէ ու տենդերէ յետոյ ինչ կը մնայ մարդկային կեանքէն —հոգիս հաղ յիշատակ մը։

Թարգ. Ֆրանսերէնէ

(Շարունակելի) ՁԱՐԵՀ ՆԵՄՇԻ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՏԱՆՏՐԱԳՈՇՆ ԱՐԵՒԵԼՔ.— Փոխառութեան խնդիրը տակաւին կարդադրուած չէ։ Կը հաստատուի թէ Անգլիա Եաւն-Նանի և Զէ-Զուանի մէջ երկաթուղիներ շինելու իրաւունք կը պահանջէ։ Կը պահանջէ նաև որ Զինի Ներ բացուի եւրոպական շահագործման առջեւ։ Բայց այս պահուս ամենէն մեծ դժուարութիւնն է Թա-Լիէն-Վանի բացման առթիւ Ռուսիոյ յայտնուած ընդդիմութիւնը։ Ռուսիա կուզէ որ Մանչուրիոյ մէջ իր ունեցած ազդեցութիւնը ամբողջ պահէ։ Անգլիական օրաթերթերուն կը հեռագրուի թէ երկու պետութեանց և ոչ մին կուզէ տեղի տալ և թէ այս խնդիրը հիմա քաղաքական խնդիր մ'է ոչ թէ առեւտրական։ Ֆրանքֆուրթէր Զայթունկի բարիզեան թղթակիցը կը կարծէ գիտնալ թէ Ֆրանսական կառավարութիւնն ալ կը բռնաբէ Ս. Գլրոյ կողմէ Զինաստանի դրուած պայմաններուն դէմ փոխառութեան կնքումին համար.

—«Սրայիւէյնբի» ռուսական յօդուածը Սուէզէն անցնելով Զինաստան մեկնած է։— «Թայմզ» ուրախ թեամբ կը հաստատէ թէ Անգլիոյ մէջ ընդդիմադիր կուսակցութեան պետերը՝ Սըր Ղանըրման և Մ. Ասքուիթ կը հաւանին Ծայրագոյն-Արեւելքի մէջ Սալզպըրիի քաղաքականութեան։ «Անգլիոյ մէջ չկայ պետական մարդ մը՝ որ Զինաստանի մէջ հողային դրաւում մ'ընելու գաղափարին նպաստաւոր ըլլայ։ բայց ամենքը որոշած են արգիլել ամեն փորձ, որուն նպատակն ըլլայ Զինաստանը փակել բրիտանական վաճառականութեան առջեւ։ «Թայմզ» կաւելցնէ որ, եթէ փոխառութեան համար չինա-ճաբոնական բանակցութիւնները յաջող ելք մը չունենան, Մեծ Բրիտանիա դաշնադրութիւններով վաստակած իրաւունքներուն գետնին վրայ կենալով, որոշած է բացարձակապէս անխոս պահել Երկնային Կայսրութեան մէջ առեւտրական ազատութիւնը բովանդակ քաղաքակիրթ աշխարհի շահուն համար։— «Մանչէսթըր Կարսիընի լոնտոնեան թղթակիցը՝ որ Բեքինի և Լոնտոնի միջեւ կատարուած բանակցութեանց իրազեկ կերեւի, կը հաստատէ թէ մինչեւ անցեալ ուրբաթ իրիկուն անգլիացի եւ քանի մը գերմանացի դրամատէրներու մէջ բանակցութիւններ կը կատարուին։ Բայց լորտ Սալզպըրի Զինաստանէն հեռագրաւ լուրեր առած ըլլալով Ռուսիոյ դործունէութեան և անկիւ-գերմանական բանակցութեանց դանդաղութեան վրայ կասկածելով որոշեց չինական գործը ձեռք անցընել։

—Էսքիմալթէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Խաղաղական Ովկիանոսի անգլիական նաւատորմին հրամանատարը պատուէր ընդունեց բոլորովին պատրաստ ըլլալ, առաջին նշանին չինական ջուրերը մեկնելու համար։ Կերեւի թէ Ռուսիա կը պնդէ Թան-Լիէն-Վանը բացուած տեսնելուն ընդդիմութեան վրայ։ «Թայմզ» իր Շանկայի թղթակցէն առնելով կրսէ. «Պաշտօնական շրջանակներու մէջ կը ծանուցուի թէ Գերմանիա Քիաօ-Չէուն ապատ նաւահանգիստ մը ըլլալու ընէ՝ առանց բացառելու չնորհներու գերմանացւոց համար, այ ինքն ձիրք ինչպէս Անգլիա կընէ Հոնկ-Քոնկի մէջ։» Վերջապէս Պերլինէն կը հեռագրեն թէ Համբուրգի գերման քարոզիչը՝ որ Լանկ-Զէնի մօտ յարձակումի կրած էր մոլեռանդ չինացիներէ, ողջամբ ժամաներ է Նամեունկի կայսրանը։ Չինական իշխանութիւնը վիշտներ ձեռք առած են օտարահպատակներուն ապահովութեան համար։ Ինչպէս նաեւ յարձակում կրող քարոզչին արուելիք փոխարինութիւնները պատրաստ են։—Ճաբոնի կայսրը զինուորական բարձրագոյն ժողով մը կազմող հրամանագիր մը հրատարակեց։ Այս ժողովին անդամ են իշխան Բոնճաու, մարքիզ Եամակաթա, մարքիզ Սայկոն և կոմս Օյեամա։ Բավական դերակոմս ճաբոնական սպայակոյտին պետ կարգուած է։

ՖՐԱՆՍԱ.— Բաղաքական աշխարհին Ծայրագոյն Արեւելքի հանած իրարանցումին նման բան մը կայ նաև Ֆրանսայի մէջ։ Ժամանակէ մը ի վեր անիշխանականները ինքզինքին մուցնել տուած էին հոն։ Տրէյֆիւսի գործէն օգուտ քաղելով՝ սկսան երեւցնել իրենց անպիտան շահատակութիւնները։ Կառավարութիւնը ձերբակալած է Էմիլվան անիշխանականը՝ որ յանդգնած էր երկու ոստիկան զինուորներ ծանրապէս վիրաւորել։— Տրէյֆիւսի խնդիրը հետզհետէ մեծ ծաւալներ կառնէ Ֆրանսայի մէջ։ Գաւառները ցոյցերու կողմէ Բարիզը կը դերազանցեն։ Իսրայէլեան վաճառատուններուն շատ տեղեր միշտ փակ կը մնան։ Հրէից դէմ ատելութիւնը սաստիկ է, և երբեմն ամենուն կողմէ գովաբանուած Զոլան հեգնութեան և նախատանքի առարկայ եղած է բովանդակ Ֆրանսայի մէջ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ.—Բրուսիական խորհրդարանին մէջ մեծ վիճաբանութիւններու նիւթ բացած է բրուսիական Լեհաստանը գերմանացնելու խնդիրը։ Նախարարապետ Հոէնլոհէ իշխանին գերմանացուցիչ յայտարարութիւններէն վերջ Մ. Եաձէվսքի յանուն Լեհաց խստիւ բողոքեց օրինագծին դէմ, որուն հակառահմանադրական տիտղոսը տուաւ։ Ըսաւ որ Լեհաստանի մէջ տիրող գերման վարչութիւնը հայրենասիրական ալեալ շատ ու շատ հեռի է։ Ատենաբանը աւելցուց թէ լեհ երեսփոխանները վիճաբանութեան չպիտի մասնակցին։ Երկրագործութեան նախարար Պառոն Համմէրշթայն բարկութեամբ մերժեց թէ վեհապետին զգացումները Լեհաստանի մասին հայրենասիրական չեն։ Դիտել կուտայ թէ ընդհակառակն գերմանները կը գանդատին թէ լեհերը չափէն աւելի առանձնաշնորհումներ կը վայելեն։ Նախարարը աւելցուց թէ կառավարութիւնը հոգ պիտի տանի որ գերմանական զգացումները և դաղափարները ծաւալին արեւելեան սահմանագլխի դաւառներուն մէջ, և կարծեցուց նաև թէ գերման քաղաքակրթութեան ծաւալումը Լեհաստանի մէջ փրկարար արդիւնք առաջ պիտի բերէ։ Երեսէն նախարար Մ. ոը Միքէլ յանդիմանեց լեհերը թէ կը հեռանան գերմաններէն նիւթական և բարոյական տեսակէտով։ Դիտել տուաւ թէ լեհական դաւառները շատ մեծ առաջդիմութիւն ըրած են բրուսիական տիրապետութեան տակ։ Աւելցուց թէ մէկուն մտքէն չանցնիր լեհերէն լեզուն վերցնել, բայց թէ լեհերը պարտաւոր են երկու լեզու ունենալ։ Մ. ոը Միքէլ վերջացուց յորդորելով կաթոլիկ կուսակցութիւնը, որպէս զի բրուսիական Լեհաստանի մէջ գերման զգացումներով տոգորուած քահանաներ ղրկուին։ Խորհրդարանը այդ գերմանացուցիչ օրինագիծը երեսուցոյսի յանձնաժողովին ղրկեց։

ԱՆԳԼԻԱ.—Անգլիական նախարարները այս երկու շաբաթուան մէջ ճառ ճառի վրայ կը դիզեն։ Գաղթականութեանց նախարար Մր. Չէմպրլէյն Լիվրբուլի միութենական-ազատական մէջ հետեւեալ կերպով խօսեցաւ. «Մրցա շահագրգիռ ժամանակի մը մէջ կապրինք։ Ամէն օր անհանդստութեան նոր նիւթեր կաւելնան։ բայց լաւատես եմ ես, անսահման վստահութիւն ունիմ անդլիական ցեղին կորովին վրայ։ Մեր քաղաքական հակառակորդները մեզի համար երբեմն ապիկար կընեն. բայց երբ ձգնաժամը հասնի, բրիտանական հին ոգին երեսը կելնէ։ Թէև հորիզոնը ամպերէ ադատ չէ, բոլորովին աներկիւղ եմ կուսակցական երկպառութիւններէն՝ որ սովորական ժամանակի մէջ մեզի համար բաւական ներսութիւն կը պատճառեն։

Կառավարութիւնը՝ որ երկրին պատիւն ու շահերը յարգել կուտայ, կրնայ միշտ վստահիլ Միացեալ Թագաւորութեան բոլոր հպատակաց բարի զգացումներուն և հայրենասիրութեան վրայ։» — Անգլիական բանակին ընդհանուր ատրատպետ լորտ Ռոպրտ Լոնտոնի մէջ հեռաւեալը խօսեցաւ. «Եթէ վաղը պատերազմ ծագի, ամեն բան պատրաստ է։ Երկու սպառազէն զօրաբանակներ կրնան համամտութիւն նաւահանգիստները, երբ դեռ ծովային նախարարութիւնը հարկաւոր նաւերը պատրաստած չըլլայ՝ զանոնք ծովերէն անդին տանելու համար։ Երբեք աւելի զեղեցիկ, աւելի լաւ պատրաստուած, աւելի լաւ մարզուած զօրաբանակներ ունեցած չէր Անգլիա»։

ԴԵՂԻՆ ՏԵՏՐԱԿ.— Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարը յունական պատերազմին և Կրետէի խնդիրներուն մասին երկու գեղին տետրակ հրատարակել պիտի տայ։

ՅԵՌԱԳԻՐ

ԲԱՐԻԶ, 24 Յունվ. Խորհրդարանին մէջ Մ. Ժորէս շարունակեց պարզել իր հարցապնդումը Տրէյֆիւսի խնդրին մասին։ Մ. Մելին մերժեց պատասխանել յայտարարելով թէ կառավարութիւնը չէր կրնար Տրէյֆիւսի դատին թուղթերը հաղորդել և վերջացուց իր խօսքերը կոչում ընելով առնոնց որ կը սիրեն Ֆրանսան։ Մ. Պառէլի առաջարկած օրակարգը որ կը պաշտպանէր կառավարութեան յայտարարութիւնը ընդունուեցաւ 133 ի դէմ 376 ձայնով։

—Ընկերվարական երեսփոխանները դիտաւորութիւն ունին խնդրելու Խորհրդարանէն որ հրդէզ թէ որո՞նք են պատասխանատուները շաբաթ օրուան նիստին առեն խորհրդարանին երբանցքները զրաւելու համար գիծուորներուն տրուած հրամանին։

—Տրէյֆիւսի գործին համար երեսփոխանական ժողովին մէջ ըլլալիք հարցապնդումը բաւական ժողովուրդ հաւաքած էր հոն։ Նախագահ Մ. Պրիսոն խօսքը նախարարապետին տուաւ որ յայտարարեց թէ առջի նիստին մէջ բաներին պիտի կրկնէ։ Կառավարութիւնը իր պարտականութիւնը ըրած է և եթէ ժողովը հակառակը կը մտածէ, պատրաստ է հրաժարելու։ Մ. Լեոնժիւիէնէ յայտարարեց թէ իր ազակողմեան բարեկամները կառավարութեան ի նպաստ պիտի քուէարկեն։ Մ. Ռոչ. կը քննադատէ կառավարութեան ընթացքը, կը հաստատէ Մ. Ժորէսի ամբաստանութիւնները և կառավարութիւնը կը յանդիմանէ Տրէյֆիւսի գործին մէջ պէտք եղած անկեղծութիւնը չունենալուն համար։ Մ. Պոտրի-տ'Ասոն բեմ կելլէ խօսելու, բայց քանի մը բառ հազիւ արտասանած կիյնայ կը մարի։ Մ. Կոպլէ երկարօրէն կը քննադատէ կառավարութեան ընթացքը։ Շատ մը օրակարգեր կառաջարկուին։ Վերջապէս վստահութեան օրակարգ մը կը քուէարկուի 133։ դէմ 376 ձայնով։

—Մ. Ալֆրէտ Նաբէ վերադարձաւ Լոնտոնէն։ Դատը առաջիկայ փետրուար 14ին տեղի պիտի ունենայ։

ՊՈՒԿԲԻԵՇ.— Թրանսիլվանիոյ ռումանները բռնի հունգարացուելուն ի պատասխան՝ ռումանական կառավարութիւնը հունգարական հինգ դպրոցներ գոցած է իր երկրին մէջ։

ԱՎԺԷՐԻԱ.— Հակասեմական ցոյցերը վերսկսան սոսկալի երեւոյթով։ Խռովութեան միջոցին շատ մը հրեաներու խանութները կողոպտուեցան։ Բոլոր զինուորները շարժուն վիճակի մէջ դրուած են, հրեաներու ստացուածքը պաշտպանելու համար։ Շատ վիրաւորուածներ եւ երկու ալ մահ։

ԲԱՐՍԵՂ ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ
ՀԱՅԹԱՅԹԻՂ ՎԱՒԱՐԱՆՆԵՐՈՒ
ՊՈՏԱՒԱԿԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱՏԱՆՑ

Կ. Պոլիս, Էմլէ Զաղրէյէ փողոց Ըիւ— 19

Ցիչեալ վաճառատան մէջ կը ծախուին զանազան տեսակ վառարաններ վերջին նոր բաճաւութեանց համեմատ և ամենակատարեալ սիստէմներով, որոյ շնորհիւ վառելիքի մեծ խնայողութեամբ հանդերձ, տաքութեան ամենաբնական և ծախսէ բացարձակապէս զերծ մթնոլորտ մը կը գոյանայ ուր որ զետեղուին այդ վառարաններ, ըլլայ ննջասենեակ, ընդունելութեան սրահ և նոյն իսկ անպատապար նրբանցք։

Ամեն ճաշակի և ամեն քսակի յարմար ապրանքներու ճոխ մթերք մը կը գտնուի յիշեալ վաճառատան մէջ որ մասնաւորապէս յանձնարարելի է մանաւանդ գիներու զարմանալի կերպիւ ժամանութեան և ապրանաց տակուանութեան տեսակէտներով։

2—30

Տօքթ. Տ. Ալլահվէրտի
ՈՅԻՐԵՆ, ԱՅՐՈՒԹՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՆՈՒԱԿԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱՏԱՆՑ
Ամէն օր մինչեւ կէս օր հիւանդ կընդունի իւր տունը՝ Լանկա, Մուսալա ատտէսի, թիւ 124.
Վիճակալ ոստոստ հիւանդները մեր ոչ

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

ՍՊԷՆՔԷՆ կը հեռագրեն յունվ. 22 թուականով. Զրոյց կը շրջի թէ գօնթռոլի յանձնաժողովին Անգլիոյ ներկայացուցիչ Մ. Լաու, որ Լոնտոն կերթայ, պաշտօն ստացած է հեղէն կառավարութեան կողմէ 4 առ հարիւր տոկոսով 140 կամ 160 միլիոն ֆր.ի փոխառութիւն մը կնքելու։

Կրսուի նաեւ թէ Բարիզի հելլենական դեսպան Մ. Ն. Տելեանիս կը շարունակէ իր բանակցութիւնները Ֆրանսայի դրամատէրներու հետ 6 առ հարիւր տոկոսով 200 միլիոն ֆր.ի փոխառութեան մը համար։

—Կառավարութիւնը տակաւին ո եւ է դեկուցում չէ ըրած աւստրիացի զօրավար Թումա վօն Վալիքամբիի համար։ Պատերազմական նախարարը յայտարարեր է թէ բանակին նոր կազմակերպութեան պիտի ձեռնարկուի եւրոպացի մարդիչներով։

Բայց վերջնականապէս չպիտի որոշէ այդ բանը, եթէ երկրին տնտեսական վիճակը չներէ։

—Ներքին գործոց նախարար գնդապետ Քորբաի հայրը, Մ. Ժան Բարաքէվօրուլոս մեռաւ։

—Պատերազմի ատեն մեռնող զինուորներու յիշատակին Արմիայի մէջ արձան մը պիտի կանգնուի։

—Յունվ. 24ին կը հեռագրեն Աթէնքէ թէ Մ. Սպրէյթ յոյս յայտնած է որ յունական արժէթուղթերը քիչ օրէն պիտի բարձրանան։

—Պատերազմական նախարարը ետ առաւ իր հրաժարականը պաշտօնակիցներուն թախանձանքին վրայ։

—Կայս. կառավարութիւնը առաջարկած է որ Յունաստան իրեն թողու Քիրնարա կղզեակը. Սանթորինի մօտ, որուն բնակիչները 6 տարուի շարի ծովասպատակութեամբ կզբաղին։

—Երկուշաբթի առտու հելլենական դեսպանատան դրան վրայ դրին Յունաստանի դինանշանը։

—Աթէնքէն կը գրեն յունվ. 21 թուականով թէ Խորհրդարանին մեծամասնութիւնը չուզեր տագնապ մը յարուցանել զօնթռոլի և հին պահանջատէրներու հետ եղած կարգադրութեան օրինագիծերը քուէարկելէ առաջ։

—Աթէնքի պաշտօնական ակումբներուն մէջ կը հաւատան թէ փոխառութեան բանակցութիւնները շուտ շուտ կը յառաջանան։

—Մ. Լաուի պաշտօն յանձնուած ըլլալը կրստուգուի։ Արդարեւ Մ. Լաու յոյն կառավարութեան կողմէ Բարիզի, Վիէննայի եւ Պերլինի դրամատէրներուն հետ պիտի բանակցի 160 կամ 200 միլիոն տոլարի փոխառութեան մը համար։

ԱՋԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն Բ. օր Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ օրուան կարեւոր խնդիրներով զբաղեցաւ. դիտ չերն Բերա իր բնակարանն դարձաւ։

—Ի բացակայութեան Երուսաղիմայ Պատր. Փոխն. Տ. Գէորգ Ծ. Վ. Երէց՝ անի, որ ըստ սովորութեան ամէն տարի Անուանակոչութեան տօնի առթիւ Մայր եկեղեցւոյ մէջ կը պատարագէր, Տ. Զաւէն Ծ. Վ. Երէց առաւօտ նոյն եկեղեցւոյ մէջ պատարագեց և օրուան տօնին վրայ գեղեցիկ քարոզ մը խօսեցաւ։

—Երէկ տեղի ունեցաւ Գում-Գարբուի դրսի երկ. վարժարանաց ի նպաստ կազմակերպուած վիճակահանութիւնն նախագահութեամբ թաղին քարոզիչ Դեր. Տ. Եղիկ եպիսկ.ի։

Հանդէսը բացուեցաւ Համիտիէ քայլերգով որուն յոտնկայս ունկնդրեցին ներկայք, յետոյ Վեհ. Կայսեր ձօնեալ ուղերձ մը կարդաց վարժարանի աշակերտներէն Յարութիւն Փիլիպոսեան, յետ որոյ երգուեցաւ այս հանդէսին առթիւ վարժարանի դասատիարակ երաժշտապետ Գրիգոր էֆ. Զուլհանեանի յօրինած մէկ երգը։

Շատ սիրուն արտասանեցին Արմենոյշ և Արմենուհի անուն երկու փոքրիկ աղջիկներն այս հանդէսին առթիւ շինուած մէկ ոտանաւոր տրամախօսութիւնը։

Հանդէսը փակուեցաւ նախագահ Սրբազանին մէկ հակիրճ այլ ազդու բանախօսութեամբը։

Վերջապէս կատարուեցաւ վիճակահանութիւնն որ 1000 թիւէն մէկ թիւ միայն պիտի շահէր և այդ թիւը (11) Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը շահեցաւ. ներկայից կողմէ համակրական ցոյցեր եղան Ս. Պատրիարք Հօր նկատմամբ և սրահը թնդաց ծափահարութիւններով.

—Ս. Պատրիարք Հայրն առաջնակարգ կնքով Սկիւտար Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ մէջ պաշտօնավարող Տ. Վարդան քահանայ, իր այդ պաշտօնին մէջ մշտնջենապէս հաստատել որոշած է ի նկատ առնելով յիշեալ քահանայի բնիկ Սկիւտարցի ըլլալն։ Տեղւոյն Թաղխորհրդոյ խնդրանաց համեմատ Ս. Պատրիարք Հայրն հաճած է այս տնօրինութիւնն ընել։

—Դեր. Մելքիսեդեկ Արքեպիսկ. Մուրատեան երէկ Ազգ. Հիւանդանոցի մատրան մէջ պատարագեց ի հանգիստ հոգւոյ Կիւլպէնկեան Սարգիս և Սերովբէ հարազատաց։

—Կը պատմուի թէ ասկէց երկու տարի առաջ Մագրիդիզի Ազգ. երկս. վարժարանաց ի նպաստ վիճակահանութիւն մը կազմակերպուած, շատ մը տոմսակներ ծախուած և ցարդ այդ վիճակահանութիւնն տեղի չէ ունեցած. զարմանալին օրն է գիտէք, թաղխորհուրդը այդ վիճակահանութեան տոմսերն չնչած համարելով նոր վիճակահանութիւն մը կազմակերպել կը խորհի։

—Պատրիարքական Փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ Ծ. Վ. Ճէվահիրճեան տակաւին հիւանդ է։ գլխի և ականներու ցաւերով կը տառապի. Ս. Պատրիարք Հօր յանձնարարութեան համաձայն Տ. Զաւէն Ծ. Վ. պիտի կարգադրէ փոխանորդարանի գործերն մինչեւ ցապաքինումն Փոխանորդ Ս. Հօր։

—Յառաջիկայ կիրակի Օրթաքէօյի Ս. Աստուածածին եկեղեցիին մէջ Տ. Վահրամ եպիսկ. Մանչունի եկեղեցական չորս տարիճաններ պիտի տայ Պ. Գրիգոր Իփրանոսեանի, (վարդապետցու) և նոյն եկեղեցիին լուսարար Պ. Աւետիս Մուրատեանի (քահանացու)։

—Օրտուի Զամայդեղ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն վրայ ձեռնադրուող Տ. Գրիգորիս քահանայ Գարաքէհեհան այսօր Տրապիզոն կը մեկնի իր հետ առնելով յիշեալ եկեղեցւոյն նուիրեալ Ս. Աստուածածնի պատկերն զոր նուիրած էր Նիկոմիդիացի Հայկ Արամեան և զոր Ս. Պատրիարք Հօր հրամանաւ պիտի օծուի Տրապիզոնի եկեղեցւոյն մէջ։

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

Տէր Տնօրէն,

«Զիք ինչ նոր ընդ արեգակամբ։» Զարմանեակ գարերէ ի վեր արձակուած այս վճիռը թոյլ կուտայ մեզ հաւատալու թէ ինչպէս յառաջադիմութեան ամէն ճիգերն գրական հնդինակութեան մը ալ նուրբութիւնը գլխաւորապէս նպատակին ու ժամանակին յարմարելուն մէջ է։ Սովորական մահկանացուներէս զուրս կը նկատուին միայն բացառիկ կերպով՝ կարգ մը հանճարներ որոնց ուղղղնիրուն մէջ ի ծնէ զետեղած է Արարիչն ստեղծելու կարողութեան փչուր մը։

Այս խորհրդածութիւնը կը նէի մտքովս անցեալները, երբ ձեր թերթի Շարքերի սիւնակներէ միայն մէջ հանդիպեցայ Ս. Գարաժաճեանի Նոր Քերականութեան վրայ եղած քննադատութեան մը՝ Հ. Ս. Վ. Նազարէթեանի ստորագրութեամբ։ Այնէն ձեռնհաս ոչ ազատ է քերականութիւն յօրինելու, կ'ըսէի ես ինձ, քանի որ լեզուին օրէնքները նոր և դիրին մեթոտով մը աւանդելու պէտքն զգացեր է, ինչ հարկ կայ հրապարակ գալուն պէս հաբուածել գիրք մը։

Եւ պարզ բծախնդրութեան արդիւնք կարծեցի հոն ցոյց տրուած թանձր սխալները։

Ուսուցչական պաշտօնիս բերմամբ, դիպուած մը միայն այս օրերս ուղղեց իմ սխալ ենթադրութիւնս այդ հրատարակութեան մասին, զոր ահա կը խոստովանիմ։

Հ. Թումճաճեանի «Առաջին քայլերի վրայէն դասախօսելու հետ եմ։ Ներ քերականութեան օրինակ մը կը գտնամ տղու մը ձեռք՝ որ փափաք կը յայտնէ ինկեր�ը հետ անոր վրայէն դաս առնելու։ ա

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս
Գարեգին Բ.
Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի Գրասենեակ
Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի Գրասենեակ

բովհետեւ իրենց դասագրքին կը նմանէր անոր տպագրութիւնը և նոյնին պէս գըրուած էր չատ տեղեր... սանտերուս իրաւացի խօսքերէն մղուած կարեւոր կը դատեմ գէթ անգամ մը աչքէ անցնել զայն կանխաւ, յուսալով որ նպատակայարմար նորութիւններով օժտուած պիտի գըտնամ։

Բայց չափազանց բարեմտութիւնս յուսախաբութեան կը յանգի։ Վեր ի վերոյ ակնարկ մը բաւական եղաւ ինձ համոզուելու համար թէ այդ «նոր քերականութիւն» կարծուածը զուրկ է ո՛և է գրական առաւելութենէ, բառին ստոյգ նշանակութեամբ։

Ո՞չ ապաքէն գրքի մը յարգը իւր պարունակութէնէն կախում ունի, ինչպէս քսակի մը արժէքը՝ մէջի մետաղներէն։

Երեւակայեցէք ուրեմն 368 էջերու հաւաքում մը, ուր ուղիղ բան և ընտիր ճաշակ կը փայլին... իրենց բացակայութեամբ։ Տրամաբանական անճշտութիւն, անքերական բացատրութիւններ, անգիտութիւն գրաբարի, մերթ համակի անգամ անվայել, հոն ելէջ կընեն միմեանց։ Թիստ պահանջ կըլայ փնտռելմ եթոտ կամ դասաւանդական դրութիւն, զոր չունի արդէն։

(Մնայ՝ելալը վաղը) * * *

Ներքին լուրեր

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Ափրիկեան Տրիպոլսոյ Զալթին գաւառակին գայմագամ կարգուեցաւ Քէբլէ գիւղախումբին միւտիր Մէհմէտ էֆ։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Կայս. Պալատին քար տուղարներէն Սալիմ պէյի Սալիսէլի աստիճան տըրուեցաւ։

Կայս. ախոռին տեսուչ Միլրիվա Ֆայիզ փաշայի Բ. կարգի Օսմանիէ տըրուեցաւ։

Երուսաղէմի ռուսական ընդհ. հիւպատոս Մ. Եպոպլէֆի Բ. կարգի Օսմանիէ տրուեցաւ։

Կայս. Թիկնապահ գնդապետ Կաղուպ պէյի Բ. կարգի Մէճիտիէ տըրուեցաւ։

Ամիէնքի օսմ. դեսպան Բրֆալթ պէյի Ա. կարգի Մէճիտիէ տրուեցաւ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ

—Նկատելով որ հին կշռներուն նորի վերածուելէն շատերը կը ՁԱՍուին մինչդեռ գիները միևնոյնը կը մնան և հիմա Բամազան ըլլալով ժողովուրդը ուրիշ ատենէ աւելի առատաւոր կընէ, որպէս զի ժողովուրդը չվնասուի կայս. Բրատէ մը հրամայած էր այս մասին դարման մը խորհիլ, մինչեւ որ յատուկ յանձնաժողով մը Պայրամէն յետոյ որոշում մը տայ։ Քաղաքապետութիւնը թէզ քերթ մը պատրաստեց որուն մէջ կառաջարկէ հին կշռները գործածել մինչեւ որ Պայրամէն յետոյ վերջնական որոշում մը տրուի, և առժամապէս արգիլել էնաֆը որ նոր կշռները չգործածէ։ Վեհ. Սուլթանը վաւերացուց այդ թէզքերէն և հարկ եղածը զեկուցուեցաւ նոյն պաշտօնատան։

—Պուլկարիոյ կառավարութիւնը օսմ. գօմիսերութեան Ա. քարտուղար Ահմէտ Նէսիպ պէյի և անոր օգնականին Օսնրկ էֆ.ի Բ., թուրքերէնի քարտուղար Բէֆիզ, Ֆրանսերէնի քարտուղար Միւնիր պէյերուն և անձնական քարտուղար Սալի էֆ.ի Դ. կարգի Բաղտոյին Աւժանի պատուանշանները չընորհեց։ Կայս. Իրատէ մը կարտնէ այդ պատուանշաններուն գործածութիւնը։

Երկուշաբթի օր, տրուած մասնաւոր արտօնութեամբ, հելլենական նորընտիր դեսպան իշխան Մավրօքորտաթօ հետեւորդներուն հետ սովորական արարողութեամբ Կայս. Պալատ գնաց և իր յանձնարարագիրները մատուցանելու համար Վեհ. Սուլթանին ներկայացաւ պաշտօնապէս։

—Կրմական նախարարութեան թըւահամարի դիւանին քարտուղար Օսման պէյ նոյն դիւանին Ա. քարտուղարութեան կոչուեցաւ։

ԻՖԹԱՐ.—Շաբաթ գիշեր Երլտըզի հրապարակին վրայ շինուած մասնաւոր չէնքին մէջ Իֆթար ըրին կայս. Բ. զօրաբանէն 10 գումարտակ իրենց հրամանատարներով և սպաներով։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.—Արդարութեան նախարար Ապտիւրրահման փաշա, Պետական Խորհուրդին նախագահ Սայիտ փաշա և Հանրօգուտ շինութեանց նախարար Մահմուտ Ճէլալէտտին փաշա Շբ. օր եպարքոսական պաշտօնատունը երթալով տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ՇՈՒԿԱՆ.— Այս անգամ 389 ֆրնս. և 11 անգլ. ոսկի զրկած են դարձեալ Ափրիկեան Տրիպոլսէն Երլտըզի բարեգործական շուկային համար։

ՀԵՐՈՒՄ.—«Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ» կը գրվէ Թեսալիոյ օսմ. զինուորներուն ընթացքը և կը հերքէ այս մասին շարամիտներու կողմէ եղած զրպարտութիւնները։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿՍԹՈՒՂԻՆԵՐԸ.— Բ. Դուռը հրամայեց Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան որ իմացնէ Անատօլուի երկաթուղիներու ընկերութեան, իր վարկանոններու թիւը աւելցնելու պէտքը արմտիքի փոխադրութեան համար և Հայատար Բաշայի մէջ մէկ քանի նոր համբարանոցներ ալ շինելու հարկը, մինչեւ որ երկաթուղին Ակիւտար երկարի ապագային. Սալաճաքի ճամբով։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԶԲՕՍԱՆԱՒՈՐԴՆԵՐ.—«Ռըվիւ Ժէնէռալ տէ Սիանս» այս միջոցիս զբօսական ուղեւորութիւն մը կը կազմակերպէ դէպ Արեւելք (Ցունաստան, Այնոբոզ և Կ. Պոլիս)։

Մէսաժըռիի Սէնէկալ չոգենաւը եւրոպական ապրիլ 3ին զբօսաշրջիկներով Մարսիլիայէն ճամբայ պիտի ելլայ ուղղակի դէպ Իթիա, ուրկէ զբօսաշրջիկները պիտի երթան այցելել Դելֆիսի և Թաթաղոյի աւերակները։ Հոնկէ մասնաւոր կառախումբով մը Բիրկոս պիտի երթան, Ոլիմպիական աւերակներուն մօտ քաղաք մը։

Նաւը Այնոբոզ պիտի հանդիպի ապրիլ 9ին, ուր կինները դուրս չպիտի ելլեն։ Ցաշօրդ օրը (Տարոանէլ) պիտի հանդիպին ուր պիտի այցելեն Տրովադոյի աւերակները։ 11ին Մուսպանիա պիտի ելլան և մասնաւոր կառախումբով մը Պրուսա պիտի անցնին։

Երեքշաբթի, 12 ապրիլ Սէնէկալ վաւիր չպիտի մնայ։ Զբօսանաւորդները չորս օր Պոլիս մնալէ յետոյ 15ին պիտի վերադառնան Պիրէոնի, Նաւարինոյ և Մարսիլիոյ ճամբով։

Վիէննայի Ֆրայէ Օսմանիէ Բօսֆ կը գրէ թէ Պառոն Բարլ Գինտրը Բրեկլիայն աւստրիացի դէր գնդապետը, որ պատերազմի միջոցին օսմ. բանակին հետեւած էր իբր Մրթակից Ֆրէմդենպլատի և որ Ցոյներուն կողմէ ձերբակալուած էր, օսմ. բանակին ծառայութեան մէջ կը մնայ։

ԹԷՄՊԷՔԻ.—1997, դեկտեմբեր ամսուան թէմպէքիի սպառումը 160000 քիլոյի բարձրացած է. 1896ի նոյն ամսուան սպառումը 131000 քիլօ եղած էր։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ Պանֆրօֆի յօժարակամ անցած հինգշաբթի Իզմիրէն մեկնեցաւ Միջերկրականի ամերիկեան նաւախումբին միանալու համար։

ԻԶՄԻՐԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ 1898 յունվր. 15ին վերջացող շաբթուան հասոյթը 608,072 զրշ. եղած է։ 1897ի նոյնչափ ժամանակուան հասոյթը 789764 զրշ. եղած էր։

ՔՐԴԱՍՏԱՆ.— «Տէյլի Նիւզի Պրոյ թղթակիցը գրած էր իր թերթին մէջ թէ Քրդաստանի մէջ խռովութիւնները կը շարունակուին։ «Մաիւմաթ» կը հերքէ այդ լուրը իբրեւ չարամտութեամբ շինուած սուտ լուր մը։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Սերպիոյ թագաւորը Թագոյի պատուանշանին Բ. աստիճանը նուիրած է «Մաիւմաթ»ի խմբագրապետ Նագիֆ Սաւրուրի պէյի։

ԹՆԴԱՆՕԹԱՐԱՆԻ գանձը 3800 ոսկի յատկացուց օսմ. անձուն վառօդի գործարաններուն համար գործիքներ և քիմիագէտ վարպետներ բերել տալու համար։

ԻՇԽԱՆ ՄԱՎՐՕՔՈՐՏԱԹՕ.—Ինչպէս կիմանայ մեր պաշտօնական լուրերուն մէջ, երկուշաբթի օր հելլենական դեսպան իշխան Մավրօքորտաթօ իր հետեւորդներուն հետ սովորական արարողութեամբ Կայս. պալատ գնաց։ Դեսպանը սանդուղին գլուխը ընդունուեցաւ Իպրահիմ պէյի և երկու սենեկապետներու կողմէ։ Կայս. Դահլին դիմացի սրահին մէջ, ուր առաջնորդուեցաւ դեսպանը, կը գտնուէին արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիզ փաշա, Արաբոզապետ Միւնիր փաշա, Տամատ Մէհմէտ փաշա, Դաղի Օսման փաշա, Հաճի Ալի պէյ, Թահսին պէյ։ Հոն ներկայանալուն սուրճ բերուելէ յետոյ, Թէվֆիզ փաշա եւ Միւնիր փաշա իշխան Մավրօքորտաթօն տարին այն սրահը ուր կը գտնուէր Վեհ. Սուլթանը։ Ն. Վեհափառութիւնը կը կրէր Մանէտանը ալի Օսմանի մանեակը և Ցունական Փրկիչ տկանակուռ պատուանշանը և ուրիշներ։

Թէվֆիզ և Միւնիր փաշաները, իշխան Մավրօքորտաթօ, Մ. Մ. Զալրքոսթա և Նաուում դէպի Ն. Վեհափառութիւնը յառաջացան։ Իշխանը իր յանձնարարագիրները յանձնելով ճառ մը արտասանեց. ըստ թէ երջանիկ կրլայ ինոզինքը Ն. Վեհափառութեան Սուլթանին յանձնելով այն նամակները որով Ցունաստանի Վեհ. Թագաւորը, իր Օգոստափառ Վեհապետը, Հելլենական լիազօր դեսպան նշանակելով զինքը, կը նորոգէր երկու զրացի պետութեանց բարեկամական և պաշտօնական յարաբերութիւնները։ Ն. Վ. Երկիրս թագաւորին փափաքն է որ այս յարաբերութիւնները կարելի եղածին չափ սերտ եւ անկեղծ ըլլան։ Իր Վեհապետին փափաքը յայտնելով, դեսպանը իր բոլոր ջանքերը պիտի գործածէ որ այս փափաքը իրականացուի։

Վեհ. Սուլթանը պատասխանեց թէ չատ գոհ է տեսնելով երկու զրացի տէրութեանց յարաբերութիւնները հաստատուած, և թէ ինքն ալ կը բաղձար որ անոնք բարեկամական ըլլան։ Այս նպատակին հասնելու համար Ն. Վեհափառութիւնը կըրցածը պիտի ընէ։ Կը յուսայ որ Իշխանը բան մը չպիտի խնայէ փափաքուած արդիւնքը ստանալու համար։ Այս վեհ. Սուլթանը իր գոհունակութիւնը յայտնեց վերջուին տեսնելուն համար Իշխանը իբրեւ դեսպան Ցունաստանի և Երկիրս թագաւորին, որպէսզի հարցուց թագաւորին և թագուհիին և խնդրեց որ անոնց հաղորդէ իր բարեւները։

Դեսպանը Ն. Վեհափառութեան ներկայացուց իր հաւատարիները, և ապա հրաժեշտ առաւ Վեհ. Սուլթանէն որ երկու երեք անգամ անոր ձեռքը սեղմեց։

Թէվֆիզ փաշա թարգմանի պաշտօն կը կատարէր։

Թէվֆիզ փաշա, Միւնիր փաշա, Տամատ Մէհմէտ փաշա Փրկչի պատուանշանները կը կրէին նմանապէս։

Դեսպանը մինչեւ նաւաքերով ուղղակի դեսպանատուն դարձաւ։

ՅԱՒԵՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.—Սոֆիայի թերթերը ժամանակէ մը ի վեր վերապահութեամբ կը գրեն թէ Պուլկար կառավարութիւնը և Ցունաց Պատրիարքարանը բանակցութեան մտած են 1870ին ծագած կրօնական վէճի մը մասին համաձայնութիւն դոյացնելու համար։ Պուլկարական գերծկասար Մ. Մարքոֆի պաշտօն յանձնուած է եղեր այս բանակցութիւնները կատարելու Ցունաց Պատրիարքարանին հետ։

ԱՐԵՒ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐՈՒ ընդհ. տնօրէնութիւնը Կ.Պոլսոյ և Պուտապէշթի միջև մահճաքարձ կառախումբեր պիտի բանեցնէ այսուհետեւ։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՑԻՆ ընդհ. տնօրէնութեան օգնական Մ. Օպուանօ Շբ. օր իր կնոջ հետ Պոլիս կըսպասուի։

Բ. ԳՈՒՌԷ.—Մեր էրան դեսպան Մ. Պաքիշ, Ամերիկեան դեսպան Մ. Անճէլ Բ. Դուռը գացին և արտաքին գործոց նախարարին այցելելէ յետոյ պարսկական դեսպանատունը գացին։

—Հելլենական դեսպանն ալ նոյն օրը Բ. Դուռը գնաց և այցելեց Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և նախարարներուն։ Յետոյ պարսկական դեսպանատունը գնաց և տասակցեցաւ Միրզա Մահմուտ Խանի հետ։

ՀԱՄԻՏԻՅԷ ՀԵՌԵԼԱԳՈՒՆԵՐԸ.— Հալաշի քուրտ ցեղէն հեծեալներու էկէ գունդ մը ալ կազմուեցաւ։

ՍԱՄՍՈՒՆ հեղէն հիւպատոս Մ. Վիթալիս պաշտօնատեղին դարձաւ։

ԿՐԵՏԷ.—Անգլիական կառավարութիւնը գումար մը զրկեց Կրետէի անգլիացի ծովակալին, կղզիին իսլամ եւ ոչ իսլամ կարօտեալներուն բաժնուելու համար։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՒ ԱՐԿԱԾ.— Երկուշաբթի իրիկուն Բուէլիի երկաթուղին Մաքրիքէօյի մէջ կոխոտեց սրճարանատան ճիեօդին որ անմիջապէս մեռաւ։ Կայարանապետն ալ, որ ճիեօդին ազատելու գացած էր, կառախումբը ուսին զարնուելով ոտկրը տեղէն ելաւ։

—Նոյն գիշերը, ժամը 1 ու կէսին Գարաքէօյէն Օրթաքէօյ մեկնող թրամվէյի կառքը գլխարկաւոր ծերունի մը կոխուեցաւ, որուն մէկ ոտքը կտրեցաւ։

ՄԻՈՒՌԻ ՄՕՌԻ ՉԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Երլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1388

Պարոնայր Սգող եւ Գոսն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող եմ փորձեր ընել, այլ համանայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը այտարարեմ որ ձեր Մորիս ծկան իւղն իր այս վիճակին մէջ դիւրաս խմուելով եւ մարսուելի, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի փաղուց անտի ուշկած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատաստութեան մէջ։ ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՑԷՆԻ ՓԱՇԱ

Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

ՏՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ԲՈՂՈՑ ԲԵՐԱ, 396

(Դուռն Քաբէլբաշի վրայ յարիւ, ճիշտ Զըրոֆէեանց դիմաց)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաներն ալ անցաւն կը լեցնեն. ցաւով գինել և բոլորովին վերջանալու պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, և գիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, գէմդի ՅԷՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ըստ պարէտի, ծամողութեան, և ազատ արտասանութեան երաշխաւորեալ։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին, ինչպէս նաեւ թրմբոնցուցիչ դիղերու և ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն.

Ց. Գ. Ըստ Ամերիկեան ձեւերը կիրակի օրերն այ, (ՊՆԷ- ԿԷ- ՕՐ) ինչպէս նաեւ ամեն օր, (ՊՆԷ- ԿԷ- ԷՒԷՐ) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին։

Գատրգիւղցիք կրնան դիմել իւրեանց բնակարանն, Ռիւ- 1 Թրխուվիլի փողոց։

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳՐԵՐ

ԱԼՃԵՐԻԱ, 25 յունվ.—Զեռք առնուած խիստ միջոցներուն շնորհիւ՝ իրիկունէն ու գիշերը հանդարտ անցան։ Զոհերուն թաղումը այսօր տեղի ունեցաւ։ Բազմաթիւ անձեր ներկայ էին։ Մինչդեպ տեղի չունեցաւ։ Զանի և Քոնսթանթէնի մէջ ցոյցերը դադրեցան։

ՊՈՒԿԲԷՇ.— Պաշտօնապէս կը ծանուցուի թէ առաջիկայ մարտ ամսուն Կարոլ թագաւոր Ռուսիոյ Զարին պիտի այցելէ։

—Թագաւոր-կայսրը վաւերացուցած է ալսաքօ-հունդար առժամանակեայ իրաւարարութիւնը։

ԼՈՆՏՈՆ.—Բէքինէ եկած հեռագիր մը կիմացնէ թէ Քիաօ-Զէուլի խնդիրը վերջնականապէս կարգադրուած է Չինաստանի և Գերմանիոյ միջեւ։ Չինաստան 99 տարուան համար Գերմանիոյ կը թողու Քիաօ-Զէուլի ծոցն ու երկիրը։

—Անգլիա եւ Չինաստան դեռ չեն համաձայնած փոխառութեան համար։

Ա Զ Դ

Երեք վարժ գրաշարի պէտք ունինք։ Դիմել Գրաշարատեղն։

Վակտրան

ԶԱՒԱԹԻԱ, 14 Յունվ. 98

Օսմ. Բոնսօլիա	զրշ.	24—06
Բէժիի պարատաթուղթ	լիրա	12—20
Բուսմէլիի երկաթուղի	ֆրգ.	111—50
Օսմանիէ	»	406—
Բոնօրիէ	»	472—
Բարաֆներու պարատաթղթ.	»	460—
Պանգ Օսմման		556—
Թրամուէյի բաժնէթուղթ	լիրա	7—10
Զամ. Ապահով. Ընկ.	»	4—40

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ	Գնդ.	Բր
Մէհիտիէ	108	-12
Մէճիտիէ	94	- 20
Մանր արծաթ	103	—
Անգլիական ոսկի	109	—36
Գաղղիական »	87	—06
Գրիվիզ	51	—03
Բուպլ թղթադրամ	8	—56

ԴԵՂԱՐԱՆ ՍՈՒԼԹԱՆԻՑԷ

ԼԵՒՈՆ ԿԻՒՄԻՒՇԵԱՆ

ԿԷՊԷԿ Փաշա պողէ Ռիւ- 5

Ճիշեալ դեղարանը, որ Գառնիկ Տալկըճեան էֆէնտիի կը պատկանէր, այս անգամ Դեղարան Սուլթանիէ անուամբ կայսերական վարժարանէ վկայեալ և հրկար փորձառութեամբ ծանօթ Լեւոն էֆ. Կիւմիւշեանի կողմանէ բացուած է, ամենաթարմ դեղերու ստուար պաշարով մը օժտեալ։

Դեղերու պատրաստութեան գիտական ձեռնհաս մեթոտը և արագ եղանակը, բոլոր յաճախորդաց գոհունակութիւն պիտի պատճառէ։

Դեղարանը կը ստանձնէ ամէն ժամ ուղուած բժիշկը գտնել ու զրկել իւր յաճախորդաց։ 7—16

ԴԵՐՋԱԿ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ

ՓԷՇՏԻՄԱԼՃԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

Պոզէ Դաբու, Հոֆդիչէ Ճարպէռ,

Թիւրքէ ճիլդ դիմացը Ռիւ- 21

Այս անգամ Եւրոպայէն ձմեռուան համար գուտ անգլիական և գաղղիական ճաշակաւոր ապրանքներ բերել տուած ըլլալով, չափաւ վրայ կը պատրաստէ ամէն տեսակ զգեստեղէններ և ձեւի վայելչութեամբը գոհ կընէ բոլոր յաճախորդները. կը յանձնարարուի ուրիշ տեղ դիմելէ առաջ այցելել այն վաճառատունը։

Գիները չափաւոր և յարմար

27—30

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏԷԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ա Զ Դ

Հանր. Պարտէի թողուած հասոյթներու ընդհ. տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ ձեռագիրներու վրայ փակցուած դրոշմթուղթերու ջնջումը պէտք է կատարուի (Դրոշմթուղթի Օրէնք Յօդ. 18) թուականով, ստորագրութեամբ կամ կնիքով։ իսկ տպուած թուղթերու վրայ տպագրական գրերուն մէկ մասովը։ Այս վերջին տեսակէն եղող եւ օտար երկրէ եկող թուղթերը, որոնց վրայ 2 փարանոց դրոշմթուղթ կը փակցուի, 18րդ յօդուածին նոյն տրամադրութեան կենթարկուին և նմանապէս պիտի ջնջուին թուականով կամ ստորագրութեամբ կամ կնիքով, և որ թէ մելանով կամ մատիտով ինչպէս կընեն շատ անգամ։

Այն ամէն թուղթ որուն դրոշմթուղթերը ջնջուած չեն վերը յիշուած օրէնքին պահանջումներուն համաձայն, իբրև անդրոշմ պիտի նկատուին և այս տեսակ օրինազանցութիւնները խստիւ պիտի պատժուին։

Թողուած հասոյթներու ընդհ. տնօրէնութիւնը հարկատուները պատասխանատուութենէ զգուշացնելու համար է որ կը յիշեցնէ իրենց դրոշմթղթերը ջընջելու օրէնքին տրամադրութիւնները։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

7/19 Յունուար 98. 2—8

ՀՈՆԿ-ՔՈՆԿ—ՍԷՅԼԱՆ—Կ. ՊՈԼԻՍ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ Ց. ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

Կ. Պոլիս ձէլալ պէյ խանի դրան կից, Ռիւ 10,

Ամէնէն ընդարձակ թէյի վաճառատունն է։ Կ. Պոլիս, որ ճիւղեր ունի Օսմ. Տէրութեան ամէն կողմերը։ Գաւառաց ապսպրանքները փութով և խնամով կ՚գործադրուին։ Զինական՝ Հնդիկ, Ճաւայի և Սէյլանի ընտրելագոյն թէյը, ուղղակի բերուած, կը գտնուին հոն։ Թէյի նոր հունձքն սկսած է դալ։

Զբաղուիլ ոսկի վաճառանէն ելեկտրէն

Փնտռել Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ և Ց. ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ ստորագրութիւնը։ 27-60

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

ՎԱՐԿԵՆԱԿԱՆ ՄԱԶԻ ՆԵՐԿ

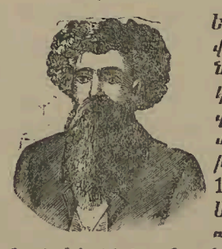

Եթէ կը փափաքիք հինգ վայրկենի մէջ մորուքնիդ եւ մազերնիդ սեւ կամ շագանակագոյնի փոխել, դիմեցէք Մահմուտ փաշա Քիւրքճի խանի դիմացի կարգը 131 թիւ Աբամ էֆ Սօղանճեանի վաճառատունը։ Հոն տեղի մազի ներկի ջուրն անվնաս նիւթերէ բաղադրուած է ի Բարիզ, եւ մազերուն տուած փայլունութեամբ, կակղութեամբ եւ գործածութեան դիւրութեամբ, փորձուհատատուած է թէ մինչեւ ցարդ Եւրոպայի մէջ պատրաստուած ջուրերէն անմբրցելի կերպով լաւ է։

ՇԻՇ ՄԸ ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԵԱՆ

ԿԸ ԲԱՒԷ.— ԳԻՆԸ 13 ½ ՂՐՇ.

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՒՑԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար առաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 20,000,000 Անգլիական ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի զոհներուն համար։

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կոյտական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որ ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգալրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած զիջանները։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ Ծովու եզերաց, Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը Վիթալիս խան, գետնայարկ թիւ 1։

LONDON & LANCASHIRE

ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ ԼԱՆՔԱՇԻՐ

ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1862ԻՆ

ԴԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,127,500 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ

ԳԼԽԱՒՈՐ ՆԱԽԱԳԾՔ ՊԻՇԱՔԻ

Հէրմէ խան, թիւ 2—3, Վոյէվոտա փողոց, Գալաթիա

Առաջնակարգ ընկերութիւն մ'է սա, իր առատաձեռնութեամբ, ճշդապահութեամբ և պատուաւորութեամբ համբաւաւոր։

ԳՆԴ, ԹԷՈՏՈՐ ՍԹԵՖԱՆՈՒ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓԵՆԱՒԻՊ

ԸՆԴՕՐԷՆ Հէրէ, Կ. Պոլսոյ և Օպերայէ

Անուանք	Թանս	Անուանք	Թանս	Անուանք	Թանս	Անուանք	Թանս	Անուանք	Թանս
Ալպանս	1069	Գոմս	1497	Կոզս	1011	Մարմ	724	Բոլարս	1862
Ալէքթօ	3607	Գոնկ	2956	Կրօտնս	1695	Մարէնկս	2273	Մարֆս	1113
Անճէլս	1541	Գօրսս	895	Հրդս	775	Մարպէլս	3769	Ցիրիս	1735
Արիօզս	2377	Տլտս	48 1	Հիտալիս	1581	Միլտոս	3557	Սիրվին	1193
Պատանս	18 2	Տօմինս	937	Հինտու	3720	Մրլս	1057	Սբէրս	1 00
Պօրտինս	1261	Տուլս	23	Հօրապիս	3 00	Մօնդիպէլս	1735	Թասս	1358
Պրաղս	676	Տրարս	173	Հոմակլ	596	Նիարլս	2119	Թ. Ուիլսն	1546
Պրիւնս	841	Տինամս	564	Իակ	23 4	Նէրս	1083	Թրիս	387
Պրէֆիլս	4431	Էպրս	2461	Իտալիս	554	Սիրս	4100	Թուէմս	1470
Դէյրս	1671	Էլսորատս	15	Հիւնս	1089	Ցնմարս	4236	Փորթլանդ	487
Դարիրս	1337	Էլդաղ	148	Փէլս	1083	Սրբատս	1555	Ուրպինս	21 9
Գամէլս	1244	Ֆիրս	964	Փորրնս	3 7	Բալէմս	1537	Վասրս	19.4
Գաղս	1094	Ֆրնլանտ	18.8	Փօպնս	1700	Բոլս	510	Վօլս	1283
Զիրակս	1729	Ֆլամինկս	549	Լէս	1058	Ռիալթս	2229	Վօլթարնս	2396
Սիսէրս	1834	Ֆրանչիսքս	4583	Լանդոն	2272	Ռիչ[illegible]	1663	Եէլտս	1850
Գլիս	2697	Կարլէս	3067	Լանսրս	1645	[illegible]	1613	[illegible]	1200
Գոլօրատս	4235	Կիրտես	1243	Լօրէնցս	3191	Բոմէս	1789		

Տոբրս չոգենաւը, նաւապետ Բէյճ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած է։

Պատանս չոգենաւը, նաւապետ Հէյդ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն մեկնած է ամսոյս 18ին և Փեթրվար 2ին հոս կ'ապասուի։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՋՕ

Թիւ 17—18, Պիւշիւք Միւրմի խան, Գալաթիա

ՍԻՊԱՆ ԱԱՏԻՍ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՅԱԿԱ. ՏՆ Ի ՊԱՐԻԶԻ

Ն. ՊԱՓԷ ԵՒ ԸՆ.

Մարսիլիոյ և Պարիզի միջև կանոնաւոր ուղեւորութիւն

ՍԵՆՈՒՄ

Գլ. 25 Ա—ԴԷՆ Մարսիլիա ուղղակի։

Բարիզ-Լիոն Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք

Բ. » 175 »

Ո—զլակի և արագ ուղե—որդ—ՐԼ—Ն

Նաւուղեղի, ուղեւորաբերնան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար

ԹՐՄՈՒԹ ԲԸՂՈՒԼ

575 Թոփհանէ, քարափին վրայ

CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՓԵՆԱՒԻՊՈՒ

Ուր. ամիսը երկու անգամ կեցանք Լիվերպուլ և Աքսոնվիլ ՀԲԸ

Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թանս
Ամերիկա	7718	Գուտնիա	4581
Նորվեգիա	7718	Ճամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարսէլն	2803
Ռուսանիա	7268	Ուրան	393
Բաւարիա	5587	Սարակասա	3150
Սէֆարանիա	5547	Թարիֆա	2245
Վանդիա	4899	Բալթիրա	2124
Դանիա	4557	Թրինիտատ	1899
Հէլվետ	3143	Մարօզզօ	1855
Թիւնար	1876	Ֆամարանիա	12959
Հերմանիա	1614	Լուքանիա	12559
Նարվեգիա	4345		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՏՆԼԻ գործակատար

Thomas C. Jolv

Ալիքսանդրիա խան, թիւ 401

Գալաթիա 571

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄԲՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ֆրանք 14,500,000

Պահեստի գրամ » 24,173,000

Ցարէկան հատոյթ » 44,820,000

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔՍ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱԼԻՈՒՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մինչև յանձնարար և անդուլթիւններ և ապրանք մինչ կանոնաւոր վճարումներ և ֆարատիներ խիստ չափաւոր սակարկութեամբ։

572 Լիստոյ Նեղեալոյ տեղ։ Գրասենեակ

ԴԱՊԵԼԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ. Պարտ. Պահէ—Գարու, Ինանիատիս խան 12, Ի. Կ.

EMULSION SCOTT

ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ խմել ձկան իւղն և իրօֆոսֆիթը։ Խիստ հաճելի է ճաշակելու և մարսողութեան կ'օգնէ։ Աշխարհի բոլոր բժիշկները ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏՔ, ԽՈՑԼԸ (սրբառա),

ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻՐՈՒՄԸ,

ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՐՈՒԹԻՒՆԸ,

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,

ԹՈՒԹԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱՋԸ,

ՀԱԲԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,

և ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՅ ՅԱՐՁԱԿՈՂ

ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Կը ծախուին բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակատար ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒԻԵԼ

COMP RUSSE

ԹՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ

ԵՒ ԱՍԿԻՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթևեռութիւնը

Գ. 13 25 Միտիլի, Իզմիր, Պոլսէ, Գալաղ. [illegible]

14 26 [illegible]

Ե 13 7 [illegible], Ալեքսանդրիա, Սէյ Նիկ, Իզմիր 4

Շ. 17 9 Իսկսլու. Սա[illegible], [illegible], Կիրոն, Տրապիզոն և Պաթում առաւն մամ 11ին։ 562

ՄԱՍ

ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիվերբուլ, Գլասգոյ, Մանչեսթրի և Սիս Մոտի ՀՇԷՆ թանաղ [illegible]

Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	
Բատէկ	3000	Թիպս	2500
Անգիս	3000	ՆէրՓիա	2400
Թէյլոր	3000	Ուսայրիս	2250
Գանոքուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Ուգինտա	2060
Օսմանի	3000	Հասրէնի	1500
ՊարիսՓիս	2500	Գիլէն	1500

Դիմել առ Ծ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ

Ուխտոյ խան

ՁԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

568 31. Ձէյմս Աբրահ. Լիվերսու

Արտօնատէր Կ. Ա. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

ՔԵՐԹՕՂ «ՄԱՄԻՆԻ» (1)

ԴԱՐԴԶԱՆ ՍԱՄԻՐԻ

ՔՍԱԿԱԿԻՐԸ

(ՀՆԴԿԱԿԱՆ ՎԻՊԱԿ)

Ա.

Հնդկաստանի հարաւային կողմ Բուշբաթուրա բաղքին մէջ երբեմն ազգաւոր սուրհանդակ մը կապրէր Թան Սէնկ անունով։

Եօթը բուրի կը շահէր ամիսը և հինգը իր ապրուստին համար ծախսելով, մնացածը կը խնայէր... Այսպէս հինգ տարիէ վերջ օր մը խնայածը հաշուելով տեսաւ որ հարիւր քսան բուրիի հասած էր ան։ Պարագ տեղը քսան անգամ աւելի հաշուեց ու հաշուեց իր ստակը, որովհետեւ Թան Սէնկ աւելի կը յուսար ունենալ, բայց իր դրամը հարիւր քսան բուրիին չէր անցներ։

Ասոր վրայ տխուր ուրախութիւն մը մէջ խնկաւ և ըսաւ ինքնիրեն։

«Մեղք... հինգ տարուան աշխատութիւնէ ետք, հազիւ հազ տաժանքով կրցայ հարիւր քսան բուրի հաւաքել։ Ինչ հրնամ բնել առ պզտիկ գումարով։ պիտի բաւէ՞ չնորհքով բնակարան մը ձեռք ձգելու. ո՛չ։ Պիտի կրնամ ապրիլ օժիտով ամուսնանալ. ո՛չ։ Հինգ տարի ալ պէտք է աշխատիմ որ ուշտի մը ալ հաւաքելով կարենամ անպիտան տուն մը գնել։ Եւ գեղեցիկ կնկան մը համար հինգ մեծ հարիւր բուրի պէտք են անպատճառ, քան մը՝ որուն համար քսան էն հոնասուն տարուան ծառայութիւն պէտք է։ Մինչեւ ան տարն կրնամ մեռիլ։ Ամենէն աղէկը ուրիշ ճարրայ մը գտնելն է, առ վարած գծուծ կեանքս ազատելու համար։ Կըսեն թէ Թագաւոր Սէթիի տակէ տասը տարի առաջ, տասը բուրիի զուտ գումարով ընդեղէնի վաճառականութիւն մը սկսաւ ընել։ Եւ ահա «Նավաքօթի Նարայանա Սէթիի» մը՝ ընդարձակ վաճառանոցներու և նաւերու տէր եղած է հիմա։ Այլ ես տասերկու անգամ աւելի ունիմ անոր սկսածէն գումարէն. ուրեմն ինչո՞ւ իմ կարդիս բաղդը չպիտի նպաստէ ինծի։»

Գլուխը լեցուն առ մտածումներով՝ Թան Սէնկ գործը թողուց և ինքզինքը բաղդին յանձնելով Թագաւոր Սէթիի պէս պզտիկ վաճառատուն մը բացաւ, ընդեղէնի առուծախի համար։

Ամբողջ տարուան մը արիւն վաճառականութենէ ետք, յանկարծ կրկնապատկել իր գրամագլուխը և այսպէս երկու հարիւր յիսուն բուրիի տէր ըլլալով թագաւոր ընդեղէնի խանութը և ընկերներու և թմբուլի (հաշիւ) տերեւներու վաճառականութեամբ զբաղիլ սկսաւ։ Եւ որովհետեւ երկրորդ տարուան վերջը իր գրամագլուխը հինգ հարիւր բուրիի հասած էր, փոխեց իր վաճառքը և շաքարագործի խանութ մը բացաւ։ արհեստ մը՝ որ Հնդկաստանի մէջ քիչ տաններն կը հնդապատկէ գրամագլուխը՝ եթէ վաճառականը զգուշանայ ապառիկ ծախելէ։

Թան Սէնկ շատ խոհեմ եղաւ և դեռ երրորդ տարին չէր լրացած երբ արդէն երեք հազար բուրիի չափ դրամ հաւաքած էր։ Այն ատեն մտածեց թէ բաղդը ալ յարած էր իրեն, ինչպէս որ Թագաւոր Սէթիին պատահած էր։ Եւ իւրաքանչիւր տարի վերեց իր վաճառականութիւնը՝ ա՛լ աւելի շահաւէտ և ա՛լ աւելի պատիւ բերող արհեստի մը հետ։

Եւ որովհետեւ միշտ շատ խոհեմ ու պատուաւոր եղած էր, երբեք չմոռցաւ իր սկզբնական վիճակին խեղճութիւնը։

Վերջապէս, տասը տարուան երկարածը աշխատութենէ մը ետք. «Նավաքօթի Նարայանա Սէթիի» մը դառնալու փառասիրութիւնը իրագործեցաւ։ որ մարդարիտներու մեծ վաճառական մը եղաւ։ Այնենէն մաքուր ջուրերով մարգարիտներ և ադամանդներ միակ ապրանքները եղան իր առուծախին։

Իր նոր վիճակը ինչպէս բաղդաւոր հինին հետ՝ ուր ընկղմուած էր ասկէ առաջ։ Այն ատեն ամսական եօթը բուրի շահող խանարհ սուրհանդակի մը էր։ հիմա ինքնին հարիւր սուրհանդակներու կը հրամայէր որոնց ամէն մէկը եօթը բուրի կառնէր ամիսը։ Եւ իր միօրինակ հասոյթը կանցնէր Ռաճահի մը հասոյթներէն։

Թան Սէնկ մտածեց որ մեծ մեղք մը պիտի ըլլար եթէ չուրախանար իր վիճակին վրայ։ Այնոր հետեւանքը բուշրաբուրայի մէջ ընդարձակ զարատ մը դնեց, որուն համար գաթիսուն հազար բուրիէն աւելի ծախսեց և ամուսնացաւ Ռամալաքշմի անուն կայսի մը հետ՝ որ քաղքին ամենէն լաւ ընտանիքին Սէնկի կը պատկանէր։

Առուտուրը երբեք չդադրեցաւ և որովհետեւ գնկան ատան ալ իրեն դրպատեց (*), օրէ օր ա՛լ աւելի հարստանալ սկսաւ։

Ամուսնութենէն երկու տարի ետքը զաւակ մը ունեցաւ, իր առջինեկը՝ որ շատ ազուոր տղայ մը դարձաւ։ Ռամ Սէնկ դրաւ անոր անունը և զայն մեծցուց գրպարի մէջ։

Երեք տարի ետքը ուրիշ զաւակ մըն ալ ունեցաւ և Լաշմանա Սէնկ կոչեց զայն։ և երկու տարի ալ ետք, երրորդ մը՝—ամենէն գեղեցիկը երեքին՝—որուն Փրիչնա Սէնկ անունը տուաւ։

Եւ այսպէս, ամուսնական կեանքին եօթը տարիներէն ետք, բաղդին ամենէն գեղեցիկներէն երեք զաւկի տէր եղաւ՝ որոնց անդրանիկը հինգ տարին հասած էր։

Եւ ոչ միայն հարստութեանը չափ ալ խոհեմութիւն ունէր, քար մը տեղը չմոռցաց իր ազգ իսատուն կրթութիւն մը տալու համար։ Բայց ինչպէս թամիլ առածը կըսէ «Միլթիա Միլթանա»—«Ընդարձակը թանձրամիտ կը լլայ միշտ»—, Ռամ Սէնկ յուսահատցնելու ասպիճան տկար միտք մը ունեցաւ։

(*) Հնդկաստանի մէջ տարեցուած հաւատարիք մը՝ որուն համար եկեղ ընտանիք մը մէջ նոր կենդանի մանչ, հասանելիք գէշ կամ լաւ օրերը նայելու պարտական է ընտանիքը։

(Շարունակելի)